

Nekako na polovici puta između Tule i Rijeka,
u blizini Lelina na istočnoj strani Iste
Kulovi se mjesto Leta Medelja. Imperirala se
na prilem zemljištu s obje strane ceste.
Nekada, pa i pred približno 70 god. nije L.
Medelja bila toliko razvijena kao danas.
Grad "još" pred 50 god. bio se onaj dio
"L. Medelje na zapadnoj strani ceste, gdje
su bili Fickli. Tu je bio i dućan, a i loka
pšenička su se tu raustavila, pa pekovala
odnosno primala poštu u koliko ja je bilo.
No pošte nije u ono vrijeme moglo biti baš
mного, običiti, jer prema konvenciji Josipa
Klopcića vanog "Pipić", sjedajući se svojih
mladih dana, da mu je otac govorio,
da u mjestu je bio pismen pop i Martin
Lernjul. Bilo je tu još nekoliko kuća gra-
đenih u rimskom stilu i crkva. Oke
crkve tada nije bilo kuća. Samo mjesto
nema nikakvih historijskih voćnih stovina,
jer se L. Medelja smatra za novo naselje,
koje se počelo širiti i povećavati u drugoj
polovini 19. stoljeća. Skrozješivci su por-
dice Lernjula, Klopcići i t.d. a ostali su
dreslavci iz ostalih dijelova Istre, pa i iz
drugih zemalja.
Danas L. Medelja je lijepo mjesto sa
mного lijepih i moderno građenih kuća,
škole dvije, nekoliko dućana, gostionica,
pekovna i crkva.

Neokleko somoga mjesta je groblje sa visokim čemp-
sima, u čijim senama nalone svoje posljednje
poborničke mjestani. I druge strane ceste, na
potlonoj strani je „Androkovica“, gdje su drže
napuštene i porušene kuće pred više od 40 god.
Izosta su ostale same vidine, pa li to moglo pre-
stavljati prošlost mjesta.

Cholicea k. Neokle je piteno bršvit i visoravan
kraj sa malo obradive zemlje. Nkoada su tu
rasli bujni vinogradi; hej su kasnije za vrijeme
skupovine, biljovske fašističke vlasti uništavale
zbog konkurencije sa biljovskim vinom. Danas
ima malo vinograda, a nared ostale obradive
zemlju sije žitom, sadi krumpir i ostalo.
Izrod zemlje ne može prehraniti žitelje, pa
mnogi odlaze na rad u ugljenokop Kocin
ili se bave moreplovstvom. Većina stanov i nema
pa je ta grupa narodnog gospodarstva dosta
zanimljiva. Ima nešto krivina, jabuka, a u
vinogradima breskva, od južnog voća ovdje
nepravaju anokre i bobakni. Od stoke najviše
izvode pumini volova i kova, ovce i koze.
Ove posljednje pojavile su se u ovom kraju u većem
broju poslije prvog svjetskog rata. Od prvotni
ljudi brine hohoni, gdje gdje pumne i guke
i to vrlo rijetko.

Žitelji su 100% Hrvati i dosta su na visokom
stupnju kulture, pa nepismenosti kod mlade
generacije skoro i nema.

Stanje ljudi imade dosta nepismenosti, ali
to brava još brava monarhija k. 21. koja je
više od svih država u svijetu i više

brnula sa njihovo kulturno naslijeđe, a norveški
sa slovenske norveke. Polijomi pak sa svj 25
godisnje okupacije prisiljavali su mlade ge-
neraciju, da završi škole, kako-li ih odnorođili
i odgojili u potunorodnom duhu. Međutim
ovaj netom minuli svjetski rat, pokazao je
bralenost i volju ovog norveka, te ljubav
prema svom knoetckom materinjskom jeziku
ali i najveću marnju na se što je kulijomski
fascistom dobio.

Narod ovoga broja je još pred neko liw ek-
sena imov i svjio narodna nosnja, koja
se kasnije volbovom pječinica u svjet i
na roid u uglje nohop gubi, ja se obnoro
njetho koga može vidjeti u narodnoj nosnji, ali
to samo u vrlo svećomim zgobomd. Narodna
se nosnja obnoro ne nosi, nego se čina u
ormorima kod kuće. Od narodnih instrumen-
ta imovle u ovom broju na dleho penoite-
roence (velika i mala sopela) kojima još i obnoro
moudu „sopci“ narvescliti narod porođom kakve
narodne svećomosti. Bsim toga su mešnice (sopci
od sopci kore) i drojnice (pistiški instrumenti).
Ti će se narodni instrumenti, svećomati i nadlje,
pr ih mubati nariđstoj arto roko poprima vol
atvrijih. Drojnice se upotrebljavaju u svećomim
zgobomd kao protivja narodnoj igri odnoro
narodnom plesu, penoite pod imenom „talu“

narodni ples "balen" predstavlja je letnu na sjevernoj
Olimpijadi god. 1.836; kada su nas upoznali
i ostali narodi, koji sa letnu nisu znali, da
postoji i gdje se nalazi. Tada u potpunosti slobodi
narodni instrument - i narodni plesovi,
koje je kolijevka finišičke vlast bila
potpuno zabranila, imaju se jači moć, pa će
se to narodno blago i nadalje njegovati u
naroda.

Plomnici su katolici i dobili su svoju upravu u
1632 god. kada je bila i osnovana. To je bila i
na javna ustanova u tv. Katedri. Korisije u prvij
plovici 19. stoljeća započavaju se i prvi počeci
škola. U to doba bile su najbliže škole u
Lalim, Plominu i Dienu, ali se na kolijevskom
muku, pa je narod nerado stav svoju djecu u
tu i te su škole malo koristile ovom narodu.
Ta škola, kada je loš počela sa radom nezna
bčno, jer nema pobitih. Tije toga
ili su čitali i pisali pojedince u glavnom čina
rečenici ili koji pismeni čovjek, koji bi obično u
ugod broja. Među kojima se spominje još
slavije, koji bi učio nekoje pojedine čitani
isoti. Prema korisnjem starih ljudi, škole se
ogla otvori još nekolicu 70 godina, jer je
Katedri novo nastala, koje se počela činiti
celu prošlog stoljeća. Prema hrvatskoj nore-
ijah su tadašnje vlasti otvile prvu školu
kolijevskom žuiku.

A to je zato, jer su sva vlast u onobisunjuim
općinama imali u svojim rukama Talijani
za vrijeme et. et. monarhije, a općinska vlast
nije nikako htjela oti uobitelji narodnoj re
da se u 18. stoljeću otvori hrvatska škola.
Baš u tom činu moglo se vidjeti pobunorod
nad onobisunju vlasti i postupak o narodnom, to
su bili 100% Hrvati. Narod je pak prisiljen o
post talijanskih obitelji, koji su bili vlasnici
velike većine obradive zemlje, kao li nekad
svoju djecu u talijanske škole, jer su bili
zavisni od njih.

Prva škola se održavala u prirodnoj kući
čiji se vlasnik zove Furboni, a kasnije
kuću prekuo Forzolin. Prvi talijanski učitelj
kojega stari ljudi spominju, bio je Rogosini
Folijon iz Lubina. Poslije njega došli su
isto Folijon iz Lubina. Treći učitelj bio je
Kirinčić sa sela Krbava. Presimio mu je
hrvatsko, ali i on obučavao djecu samo u
talijanskom jeziku - prema konvenciji stari
ljudi. Za njim došli su Quen i Lubna, također
Talijani. Poslije njega nastupili su prvenstveno u obuč
vanju, kako su nastale te proučne škole
znatno obilasnije. Međutim izgleda, da je u
doba nastale i nacionalno luštenje št
u Istri, prvošim velikimina Spincini
i Loginjani, te mnogih drugih, pa je
tom času došlo ob izostajanje i veći no
koji su trivali ob se u školi obučavati
na hrvatskom jeziku. —

Narod je sahranilo morom odlično trošiti, da se
njihova djeca neće i na materinjskom jeziku, što je
bilo i udovoljeno, jer je sljedeći učitelj koji dolazi u h.
Kedelfu bio je rodom iz Štada, a erao se Polusem kraj
Bucocow na hrvatskom i na talijanskom jeziku. Nemor
ne se može smatrati, da li taj učitelj bio ujedno i
hrvatski učitelj u h. Kedelfi. Jednom obred, kada je
u ovom obred, ljudi isto ne znaju kome, kao
i nešto public o njemu. Nosljedio ga je učitelj
L, koji je također obredovao djecu u školi hrvatski
talijanski. Umro je u h. Kedelfi. Njegovom smrti
razvijeno je učiteljsko mjesto i u h. Kedelfi dolazi sa
učitelju Kolic, oko godine 1900 odnosno 1902. Za
ijene njegova učiteljevanja podignuta je nova šk.
okolo god 1907. Podigla ju je općina bebriska.
da ob ne bude hrv i talijanski, podignuta je
isti mah t. j. iste godine i šk. egrotu sa djecu
ja se joloviti i talijansku školu. U talijansku
olu je išlo dosta malo djece većinom onih ljudi
i su bili pod utlivom Talijana ili su još bili
isomi od njih. Dva učitelj. na talijanskoj školi bio
Fouet i Plomina. Kasnije obred Plomina i Lušnje-
ee i Komova is Dule. U hrvatsku pučku školu je na-
d vho rodo oko djecu, pa je bila god. 1916, proširen
ur Kolic predaje u školi i jestna učiteljica Kolic
nja, koja nije dugo ostala.
akovo je staj u h. Kedelfi ratkow jacobh,
onetak prvog svjetskog rata. Godina 1918 bita je
Ztra slohobna godina, jer je ovjetkom togu
ta, a mirom u Versaillesu postije razpuka t. t.
onovrije čitova Ztra prebina Štadiji kao ratni
lijen i kao naplata za uslugu, koja je ona

neimik. revencina ročjuči u prvom sojeto
ratu od 1. 9. 14 - 1. 9. 18 o njima protiv centralne
vlade. Kijeviče i A. D. Joski su obni novost
u svakom pogledu 7 sa istovrsni novost oblika
Tolijona. Pa makor su službeni predstavnici
na mirovnoj konferenciji, na najsvetovnijoj
instituciji, da će Srbija priznavati i poštovati
okoline Srbije najim. Slovenske narodnosti u
i da će im obezbediti kulturni razvitak na svo
materinjskom jeziku, ipak ona tu svoju radnju
nije ostavila, nego ju je kasnije čak i pogorila
im joj je taj mirovnoj konferenciji bila dala
da njome uprovlje. Pa Slovencim najimam
Srbij postupak se gore, nego sa svojim kolonijal
u Srbiji, od svog prvog početka, a pogotovo
kazniti na vlast u Srbiji. Dolonok Tolijona
Srbiji ostaje je hrvatskog učitelja Količa a b. u
još koji godinu življenja je hrvatska pučka škola
Srbiji, a tako i u b. školi pod Srbijom. Prvi
je učitelj Količa god. 1921. najim u Društvo
čovjeku draga in koji je prenesen u Krišćićku
ga - život u hrvatskoj školi u b. školi je završio.
Kasim je učitelj Količa morao in Krišćićku Društvo
ljubiti pred Tolijonsku i srpsku i najimam
slomio se u Jugoslaviju. Dolonok on živi kao
rovnim učitelj u Rusoku. Dobrošom Tolijon
njihove srpske vlade, ovamo nastavlja
era njegov normalnog odnosa otvaranja u
Srbiji.

Ovi su to provedili: nasilno i besobzirno brzo
dugi niz godina svoj vobanija u tim kraje-
vina od 1. 918- 1. 943. Ukolikom posljednjeg
hrvatskog učitelja Kolića, odmah je hrvatska puka
bila petrosena u talijansku, a volitelji djeca su
bili prisiljeni, u svoji djecu upisu u talijansku
šolu, pa su djeca u buduć se od 1. 943 god.
morala prihvatiti makor i nerodu talijansku
šolu. Mnogo se učitelja i učiteljica ismignilo
pod talijanskom okupacijom.

Talijanski učitelji su bili:

1. Olivieri - Talijom i Stalje
2. Dirindeli " " Frola
3. Mesteli " " Dule
4. Skuderi " " Frola
5. Korović Đoko (petriken u delegirani) je talijanski
 Hrvat iz Kerive.
6. Apostoli - Talijom i Vokujomol
7. Zrivo Đumi (Komorek) je talijanski Hrvat iz Kepra.

Talijanske učiteljice su bile:

1. Jovioni Vincenza - Talijanska i Stalje
2. " Luiza - " " "
3. Ana Kesa
4. Lolemon Moirja
5. Lautleri Julomina
6. Kupenja - Talijanska i Stalje
7. Lonovini " " Lolemina
8. Rigata Rosta " " Stalje

9. Prouzi Poljovka in Ščelj

10. Lia " " "

11. Liob " " "

So su isti molup vse za tunc, da nosi vidi
ste žije volnovok.

Ali več 1. 935 god. govorja se u vojelu puorno ratu
groznica. Proti volnu pheri za volnovaj Ščelj
proti stencij u Afici. Krasnje i narilna
nacistička stjenička se bezobiraj i bezobiraj
postupki vone volnjere prema susjednim zemlja
ma i drugi vojelki vol je već neminovom i ven
ljemir vefom opjeg i najiečeg ratnog stencica
vojni vremena, brnha vol eropkih obobgikiv
narod, pogovor Ščenskih, onnenoq nacist i
stjeničkog fociak Šellera. Dotu orkan loko voj
čovječinstva uopie ne pimi u historiji volnovaj
prijaj napredm stjeničke na Poljku, a presva se
ostrija volnovaj napredm stjeničke na bitoku
Lovjelski Lovengood 1941. Ščelak rata volnovaj
on eropki narod, a pogovor narod Jugoslavij
kuja je bito isto meiorovno volnovaj i prepisano
na fociak Ščelj stjeničke. Ščelak mjesec
krasnje več se u Jugoslaviji volta želja za
elgorom lujeg vodi komunističke pivojaj
Jugoslavije na čelu sa stuzom Dikem

ona pravo se i svakoga u borbu protiv
njemackog okupatora. Osvinjaju se prvi parti-
zanski odredi, koji su se tokom borbe okupili
u pomoć Sovjetskog Saveza u jaku i silnu
Armiju. Mnogi i mnogi istovremeno oslobodili
svoj rodni kraj i pristupaju u Narodno oslobodilačku
vojsku druga Fita. Znali su da im samo
može stati slobodu i spasiti ih od utajnijeg uguš-
tovanja fašističke Italije, koja se borila u toku
Njemačke. Italija je tokom rata god. 1943,
kad je vijetka da ne može dalje nastaviti, prob
masovno udarcima novih saveznika Engleske i trerile
prijavila bezuslovni mir S. njina. Dogodina nastaje
u Istri vijeci narodni ustavni, protivnički fašisti
i pokidaju se svaka veza sa Italijom. Osvjetljuje
prezima sam narod preko svojih Narodno-
oslobodilačkih odbora. I nakon su Nijemci
zaposjednicem Istre, a kasnije svojim ofenzivama
potiskivali narodnu oslobodilačku vojsku u Istri,
ipak je vlast ostala u rukama naroda. I narod
S. Kofe je učestvovao u narodno-oslobodilačkom
vojsci i borio se za svoju slobodu. Za vrijeme
rata bio je u S. Kofe fašističkim i njemačkim
garnisonom, kojega je tokom borbe likvidirala
"Gortanova brigada" Narodno-oslobodilačke
vojske. Mjesto je tokom borbe dosta strada-
lo jer su izgorele sve št. zgrade i
kuća.

čim je Stalija kapitulirala, vidjelo se da
i nacistička i hrvatska, fašistička i nacistička
Njemačka izgubili su rat, ali se razvježali odgovoriti
da maja 1. 1945 god. jer je prvobitno nacistička
Njemačka namjerala čim više biti; putujući svim
povratni centrima Europe. N. koncem pod stari
vili, uobredima Sovjetskog Saveza, Njemačka je
kapitulirala. Jugoslovenska Armija ušla je
teške uobred nacistička u dubinskoj Jugoslaviji,
koji su u 1. 1945 godini ljudi glavom bez obla
u Jugoslaviji, - mučili, plakali; umištrujući se
sobom. Jugoslovenska Armija u plitnom nepre-
nji oslobodila također i čitavu Istru, Dalmaciju i
Primorje u mjesecu aprilu 1. 1945 g.

Najvredniji su čovjaci nastali za neprocjenjivim
doprinosom J. A. u kojoj su se borili; i najoslobodilački
sinovi Istre. Stalija - bliho čukna stalica
je koncem ista. Lepa robit i veče na
horaku, u svakom mjestu, u čitavoj Istri, Dalmaciji
i Primorju. Vojništvom Stalija celokupno
b. teoklije; biljinski učitelj; se svegoda. U
god 1. 1943-45 škola u b. teoklije; se robit. Isti
robit škola nije se mogla sveje shoditi, kao i
mnogim mjestima Dule Istre, jer je u mjestu bio
fašistički i nacistički garnizon. Nakon
rata, voljelo se narodna vlast brine, u
u Istri ponovno otvoriti prvotne škole
hrvatskim učiteljima.

Mnogi se hrvatski učitelji vraćaju u Srbiju
jugoslavije, koliko su se bili sklonili pred
fascizmom i Talijanima još od 1.918 god. a ne-
koji su isučili škole u bivšoj Jugoslaviji.

Šteta je bila, jest i biti će zavijek hrvatska zemljo!

L. Kotešić

mjesec juna 1.946.

Korčula:

M. Mirović, učitelj